Lietas arhīva Nr. A42-01172-18/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0921.A420321717.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 21.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atmaksāta rezumējošā kārtībā aprēķinātā un 2013.gadā avansa kārtībā samaksātā (ieturētā) iedzīvotāju ienākuma nodokļa starpība Ls 434,25 apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – Dienests) Nodokļu pārvaldes Fizisko personu deklarāciju uzskaites daļas Atbalsta nodaļas vadītājs 2017.gada 14.augustā pieņēma lēmumu Nr.31.1-8.60.11/208636 (turpmāk – sākotnējas lēmums), ar kuru nolēma /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) neatmaksāt rezumējošā kārtībā aprēķinātā un 2013.gadā avansa kārtībā samaksātā (ieturētā) iedzīvotāju ienākuma nodokļa starpību Ls 434,25 apmērā, jo nodokļa pārmaksa nav konstatēta.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Dienesta ģenerāldirektoram.

[2] Dienesta ģenerāldirektors 2017.gada 9.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.31.3-8-63/268639, ar kuru nolēma sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Lietā pastāv strīds par to, vai Dienests pamatoti pieteicējam 2013.gada ienākumu deklarācijas attaisnotajos izdevumos pilnā apmērā neiekļāva zobārstniecības pakalpojumus par Ls 640,00 un Ls 45,00, kā arī ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksas un neatmaksāja visu pieteicēja deklarēto iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksu.

[2.2] Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" Pārejas noteikumu 51.punktā noteikto ieguldīju fondu apliecību iegādes izmaksu summas gada ienākumu deklarācijā ietveramas vienreiz, tās nav paredzēts sadalīt vai veidot pārejošus atlikumus, taču tas neliedz iespēju izdevumus, kas saistīti ar ieguldījuma fondu apliecību iegādi, iekļaut attaisnotajos izdevumos laika periodā no 2010.gada līdz 2014.gadam pēc izvēles.

Pēc pieteicēja Dienestam iesniegtā bankas konta pārskata izriet, ka 2005.gada ieguldījumu apliecības iegādes izmaksas ir iekļautas 2010.gada ienākumu deklarācijā Ls 1426,68 apmērā un 2007.gada ieguldījumu apliecību izmaksas ir iekļautas 2012.gada ienākumu deklarācijā Ls 1322,75 apmērā.

Tādēļ 2013.gada ienākumu deklarācijā atkārtoti netiek iekļautas 2007.gada ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas Ls 1356,18 apmērā.

[2.3] Pieteicējs lūdza atzīt par attaisnotiem viņa zobārstniecības izdevumus Ls 640,00 un dēla /pers. B/ zobārstniecības izdevumus Ls 45,00 apmērā, kā apliecinājumu iesniedzot kvīti EKA čekam no SIA "Pērle zobārstniecība" un kvīti EKA čekam no SIA "Dental.LV" , jo kases čeki nav saglabāti.

Saskaņā ar likuma ""Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punktu, 14.panta pirmo daļu un 19.panta sestās daļas 2.punktu, kā arī Latvijas Republikas Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.899), lai apliecinātu taksācijas gadā veiktos attaisnotos izdevumus, fiziskā persona, iesniedzot gada ienākuma deklarāciju, tai pievieno attaisnojuma dokumentus (maksājuma dokumenti, piemēram, kvīts, čeks, maksājuma uzdevums, konta izraksts, apstiprināts interneta bankas maksājuma uzdevums) kopijas, kuras apliecina izglītības un ārstniecisko izdevumu samaksu un kuros norādīts fiziskās personas – nodokļu maksātāja vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods un samaksāto izdevumu veids.

Tādējādi likums definē attaisnotos izdevumus un noteic kārtību, kādā nodokļu maksātājam ir tiesības piemērot atvieglojumus par attaisnotajiem izdevumiem, tāpat ir arī noteikts, kādi dokumenti iesniedzami un kādu informāciju šiem dokumentiem ir jāsatur.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicēja iesniegtās kvītis nav derīgas bez EKA čekiem, tādēļ tās nav uzskatāmas par maksājumu apliecinošiem dokumentiem.

[3] Nepiekrītot Lēmumam pieteicējs ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Pieteicējs Dienestam iesniedza kvīts orģinālus par zobārstniecības izdevumiem, kas satur visus nepieciešamos rekvizītus un atsauci uz čeka datiem. Čeka orģināli pieteicējam nav saglabāti, tādēļ tos iesniegt nevarēja.

Atbilstoši Noteikumu Nr.899 135.1 punktā noteiktajam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, tai pievieno attaisnojuma dokumentus, kas, cita starpā, var būt gan čeks, gan kvīts.

Līdz ar to Lēmumā izdarītais secinājums par attaisnojuma dokumentu neesamību ir pretrunā ar minētajiem noteikumiem. Tāpat Dienests varēja pārbaudīt kvīts datus, sazinoties ar attiecīgajiem zobārstniecības pakalpojumu sniedzējiem.

[3.2] Dienests nepamatoti Lēmumā izdarījis secinājumu, ka ieguldījumu fondu iegādes izmaksu summas gada ienākumu deklarācijā ietveramas vienreiz, tās nav paredzēts sadalīt vai veidot pārejošus atlikumus.

Katras atsevišķas ieguldījumu apliecības, proti, 2005.gadā divu apliecību un 2007.gadā četru apliecību, izmaksa ir uzrādīta deklarācijai pievienotajā AS "Swedbank" pārskatā par periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 2.maijam.

Atsevišķas izmaksas Dienests apvieno gada summā, un ieguldītājiem tiek liegts viena gada atsevišķās izmaksas ietvert atsevišķu gadu deklarācijās. Apliecības izmaksas sadalīšana vai pārejošu atlikumu veidošana pieteicēja deklarācijās nemaz netiek paredzēta.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Dienesta paskaidrojums, kurā tas pieteikumu neatzīst pilnībā, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[4.1] Attiecībā uz pieteicēja argumentu, ka attaisnojuma dokuments var būt gan čeks, gan kvīts, norādāms, ka Noteikumu Nr.899 135.1 punkts noteic, ka gada ienākumu deklarācijai pievieno attaisnojuma dokumentus, kuri apliecina izglītības un ārstniecisko izdevumu samaksu. Minētajā normā nav konkrēti uzskaitīts, kādi tieši dokumenti ir iesniedzami, tomēr no normas nepārprotami izriet, ka tiem ir jāapliecina samaksas veikšanas faktu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.282 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim) (turpmāk – Noteikumi Nr.282) 54.punktu nodokļu maksātāji par darījumiem saņemto samaksu apliecina ar darījumu apliecinošu dokumentu – ar kases čeku vai šo noteikumu 70.-73.punktā minētajā kārtībā ar numurētu un Dienestā reģistrētu kvīti, vai ar numurētu un Dienestā reģistrētu biļeti, vai citu šajos noteikumos noteiktu samaksu apliecinošu dokumentu.

Noteikumu Nr.282 70.punkts un 70.1.apakšpunkts noteic, ka, saņemot samaksu par darījumiem skaidrā naudā, nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai var nelietot kases aparātus, kases sistēma, specializētās ierīces vai iekārtas, darījumu apliecinot ar šo noteikumu 61.punktā minētajā kārtībā noformētu reģistrēto kvīti.

Savukārt Noteikumu Nr.282 61.punkts un 61.1 apakšpunkts noteic, ka reģistrēto kvīti noformē trijos eksemplāros un tajā norāda numuru, ko veido ar diviem latīņu alfabēta burtiem apzīmēta sērija un ne vairāk kā sešu zīmju kārtas numerācija.

Izvērtējot pieteicēja iesniegtās kvītis, Dienests secināja, ka tās neatbilst Noteikumu Nr.282 61.1 apakšpunkta nosacījumiem un neapstiprina samaksas veikšanas faktu, un bez kases čekiem nav atzīstamas par attaisnojošiem dokumentiem. Tādēļ zobārstniecības pakalpojumu izdevumi netiek iekļauti 2013.gada ienākumu deklarācijā.

[4.2] Nav skaidrs, kurā taksācijas periodā ir saņemti zobārstniecības pakalpojumi, jo kvīts pie EKA čekiem bez norādīta datuma par zobārstniecības pakalpojumiem SIA "Pērle zobārstniecība" par kopējo summu Ls 640,00 ir izrakstīta 2014.gada 13.janvārī.

Savukārt kvīts pie 2012.gada 26.janvāra EKA čeka un 2012.gada 22.februāra EKA čeka par zobārstniecības pakalpojumiem SIA "Dental.LV" /pers. B/ par kopējo summu Ls 45,00 ir izrakstīta 2013.gada 7.janvārī.

[4.3] Pamatojoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 7.jūnija spriedumu Nr.A420398714, secināms, ka izmaksas, kas radušās iegādājoties ieguldījumu fondu apliecības, ir norādāmas deklarācijas D1 pielikumā, turklāt šīs izmaksas nevar pārsniegt 20 procentus no attiecīgajā taksācijas gadā apliekamā ienākuma.

No šī sprieduma 11.punktā ietvertās atziņas izriet, ka konkrētajā gadījumā nav nozīmes tam, cik ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību pieteicējs ir iegādājies vienā taksācijas gada laikā. Nozīme ir tam, ka pieteicējs jau vienreiz 2012.gada deklarācijā attaisnotajos izdevumos ir iekļāvis 2007.gadā iegādāto ieguldījumu apliecību izmaksas. Likumdevējs ir paredzējis atvieglojumus nodokļu maksātājiem nevis par katru iegādāto ieguldījumu fondu apliecību, bet par vienā taksācijas gadā veiktajiem ieguldījumiem kopumā. Ja likumdevējs būtu vēlējies radīt iespēju vienā taksācijas gadā veiktos izdevumus par ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām, kas pārsniedz pieļaujamo robežlielumu, pārnest arī uz nākamajiem taksācijas gadiem, tas būtu tieši paredzēts tiesību normā.

Tādējādi izdevumi par ieguldījumu apliecību iegādi, kas radušies vienā taksācijas gadā, ir atskaitāmi no apliekamā ienākuma attiecīgajā taksācijas gadā un to apmērs ir ierobežots ar noteiktu summu. Ja faktiskie izdevumi ir lielāki, likumdevējs nav paredzējis tos attiecīgi atskaitīt nākamajos taksācijas gados, kā arī nav paredzējis, ka viena taksācijas gada atsevišķas izmaksas var iekļaut dažādās taksācijas gadu deklarācijās.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Pieteicējs 2017.gada 23.maijā iesniedza 2013.gada ienākumu deklarācijas precizējumu, kurā cita starpā deklarēja attaisnotos izdevumus ieguldījumu fonda ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas 1356,18 Ls.

Savukārt Dienests konstatēja, ka ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksu summas gada ienākumu deklarācijā ietveramas vienreiz, tās nav paredzēts sadalīt vai veidot pārejošus atlikumus.

Pieteicējs 2018.gada 7.aprīļa paskaidrojumā tiesai norādījis, ka 2013.gada deklarācijā iekļāvis 2007.gada ieguldījumu apliecības iegādi, kuras iegādes izdevumi nav tikuši iekļauti deklarācijā iepriekš.

Lietas pamatā ir strīds par to, vai pieteicēja 2013.gada ienākumu deklarācijā D pielikuma 9.ailē (privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) un ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas, ja šīs apliecības bijušas nodokļa maksātāja īpašumā vismaz 60 mēnešus) starp citiem attaisnotajiem izdevumiem var norādīt ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksas un vai tādējādi ir izveidojusies iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa. Dienests nav atzinis attaisnotos izdevumus, kas saistīti ar ieguldījumu fondu apliecību iegādi 2007.gadā. Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir tiesīgs 2007.gada ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksas iekļaut arī 2013.gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijā kā attaisnotos izdevumus.

[8] Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 7.punktu pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi: ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas, ja šīs apliecības bijušas fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un ir uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma *(redakcijā, kas bija spēkā no 2007.gada 12.jūnija līdz 2009.gada 31.decembrim).*

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 51.punkts noteic, ka laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim attiecībā uz ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām piemērojami tie šā likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, ja attiecīgās izmaksas veiktas līdz 2009.gada 31.decembrim un ieguldījumu apliecības bija fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus,

un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma vai minētās izmaksas kopā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

[9] Lietā nav strīda par ieguldījumu apliecību esamību, ko apstiprina AS "Swedbank" apstiprinātais konta pārskats laikā no 2005.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 2.maijam par vērtspapīru kustību.

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 7.punkts ar 2009.gada 1.decembra likuma grozījumiem ir izslēgts. Vienlaikus likums ir papildināts ar Pārejas noteikumu 51.punktu, kurš noteic, ka laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim attiecībā uz ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām piemērojami tie šā likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, ja attiecīgās izmaksas veiktas līdz 2009.gada 31.decembrim un ieguldījumu apliecības bija fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus, un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma vai minētās izmaksas kopā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un to, ka attiecīgās izmaksas pieteicējam radušās līdz 2009.gada 31.decembrim, uz pieteicēju attiecināmi tie paši likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, proti, pieteicējam bija tiesības iekļaut attaisnotajos izdevumos ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksas atbilstoši likumā noteiktajiem nosacījumiem.

[10] Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumi Nr.568 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.568) 40.8.apakšpunkts noteic, ka D deklarācijas 09.rindā "Privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) un ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas, ja šīs apliecības bijušas nodokļa maksātāja īpašumā vismaz 60 mēnešus" iekļauj D1 pielikuma 4.b ailē "Attaisnotie izdevumi – iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmijas" norādīto summu un ar dokumentiem apliecinātas nodokļa maksātāja iemaksas privātajos pensiju fondos, ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas.

Minēto noteikumu 40.9.apakšpunkts noteic, ka D deklarācijas 08.rindas un 09.rindas kopsumma nedrīkst pārsniegt 20 procentus no deklarācijas 03.rindā "Apliekamie ienākumi – kopā" norādītās summas. Jāņem vērā, ka 09.rindā norādītās iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumi katrs atsevišķi nedrīkst pārsniegt 10 procentus no deklarācijas 03.rindā "Apliekamie ienākumi – kopā" norādītās summas.

Savukārt attiecībā uz deklarācijas D1 pielikuma aizpildīšanu Noteikumu Nr.568 12.5.apakšpunktā noteikts, ka 4.b ailē "Attaisnotie izdevumi – iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmijas" norāda darba devēja veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikto normu ietvaros. Šajā ailē ieraksta paziņojuma 11. un 12.rindā norādīto summu.

No minētajām tiesību normām secināms, ka izmaksas, kas radušās, iegādājoties ieguldījumu fondu apliecības, ir norādāmas deklarācijas D1 pielikumā, turklāt paredzēts, ka šīs izmaksas nevar pārsniegt 20 procentus no attiecīgajā taksācijas gadā apliekamā ienākuma.

Tāpat minētais deklarācijas pielikums neparedz izdevumus, kas pārsniedz šo apmēru attiecināt uz nākamajiem taksācijas gadiem, kā tas ir paredzēts izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, par kuriem aizpildāms deklarācijas D4 pielikums, kurā tieši noteikts, ka šie izdevumi, kas pārsniedz konkrētajā taksācijas gadā iekļaujamos izdevumus, ir attiecināmi uz nākamajiem taksācijas gadiem, bet ne vairāk kā nākamajiem 5 taksācijas gadiem.

Konkrētajā taksācijas gadā radušās ieguldījumu fondu apliecību izmaksas iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijā ir iekļaujamas tikai vienu reizi un izdevumi, kas pārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma nav attiecināmas uz nākamajiem taksācijas gadiem.

Tiesību normas paredz atmaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli nevis par katru iegādāto ieguldījumu fondu apliecību, bet par vienā taksācijas gadā veiktajiem ieguldījumiem kopumā. Tiesību normas neparedz nodokļu maksātājiem iespēju vienā taksācijas gadā veiktos izdevumus par ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām, kas pārsniedz pieļaujamo robežlielumu, pārnest arī uz nākamajiem taksācijas gadiem. Piemēram, tiesību normā ir paredzēta iespēja vienā taksācijas gada laikā radušos izdevumus par izglītības iegūšanu pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, ievērojot tiesību normā noteiktus summas ierobežojumus.

Tādējādi tiesa atzīst, ka Dienests pamatoti secinājis, ka 2007.gada izmaksas, kas radušās pieteicējam iegādājoties ieguldījumu fondu apliecības iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijā kā attaisnotie izdevumi ir iekļaujamas tikai vienu reizi un, ievērojot to, ka pieteicējs šīs izmaksas normatīvajos aktos paredzētajā 20 procentu apmērā jau bija iekļāvis iepriekšējo gadu deklarācijā, pieteicējam nebija pamats tās iekļaut arī 2013.gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijā.

[11] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka Dienesta tiesību normu interpretācijas rezultātā cieš mazie ieguldītāji, kuru ienākumi neļauj deklarēt lielas investīciju summas.

Tiesas ieskatā, likumdevēja mērķis nav bijis atbrīvot personas no iedzīvotāju ienākuma nodokļa nomaksas par visiem izdevumiem, kas radušies iegādājoties ieguldījumu fondu apliecības. Tas izriet arī no apstākļa, ka ar 2009.gada 1.decembra grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ir izslēgts 10.panta pirmās daļas 7.punkts, kas atļāva iekļaut attaisnotajos izdevumos daļu no ieguldījumu fondu apliecību izmaksām. 2009.gada 1.decembrī pieņemtā likumprojekta "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" anotācijā norādīts, ka stimuls investīcijām pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem un ieguldījumiem ieguldījumu fondos līdz 20% no apliekamā ienākuma tika paaugstināts 2007.gadā, kad notika cīņa pret inflāciju. Pašreiz, samazinoties atalgojumam un esot nelielai inflācijai, ar tendenci nākotnē uz deflāciju, nav pamata turpināt šo jomu stimulēt pastiprināti [..]. Likumprojekts paredz samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu no 20% no apliekamā ienākuma līdz 10% no apliekamā ienākuma par ieguldījumiem privātajos pensiju fondos un par apdrošināšanas prēmiju maksājumiem (apdrošināšana vismaz uz 5 gadiem ar uzkrāšanu). Likumprojekts paredz likvidēt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu 20% apmērā no apliekamā ienākuma par ieguldījumiem ieguldījumu fondos.

Tātad likumdevēja mērķis, 2007.gadā iekļaujot attaisnotajos izdevumos ieguldījumu fondu apliecību iegādes izmaksas, bija cīņa pret inflāciju, kuras dēļ likumdevējs bija ieinteresēts panākt fizisko personu brīvo naudas līdzekļu ieguldīšanu.

[12] Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta ceturto daļu, ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā summa pēc pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam radušos starpību.

Ņemot vērā minēto, lietā nepastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas atmaksu pieteicējam attiecībā uz izdevumiem par ieguldījumu fonda ieguldījumu apliecību iegādi.

[13] Pieteicējs 2017.gada 23.maijā iesniedza 2013.gada ienākumu deklarācijas precizējumu, kurā cita starpā deklarēja savus zobārstniecības izdevumus Ls 640 un dēla /pers. B/ zobārstniecības izdevumus Ls 45. Pieteicējas norādījis, ka izdevumu apmēru apliecina iesniegtās attiecīgās kvītis, jo kases čeki nav saglabājušies.

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punktā noteic, ka pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valvsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu. Minēto izdevumu sastāvu un normas nosaka Ministru kabinets.

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka maksātāja tiesības uz attaisnoto izdevumu un atvieglojumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

Iepriekš minētā likuma 19.panta sestās daļas 2.punkts noteic, ka deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina taksācijas gada laikā izdarītos attaisnotos izdevumus, izņemot gadījumus, kad informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem Dienests saņem saskaņā ar šā panta desmito un vienpadsmito daļu.

Noteikumu Nr.899 135.1.apakšpunkts noteic, ka piemērojot likuma 19.panta sesto daļu, lai apliecinātu taksācijas gadā veiktos attaisnotos izdevumus, fiziskā persona, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, tai pievieno attaisnojuma dokumentu (maksājuma dokumenti, piemēram, kvīts, čeks, maksājuma uzdevums, konta izraksts, apstiprināts internēta bankas maksājuma uzdevums) kopijas, kuras apliecina izglītības un ārstniecisko izdevumu samaksu un kuros ir norādīts fiziskās personas - nodokļa maksātāja vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods un samaksāto izdevumu veids vai kuri apliecina apdrošināšanas prēmiju un iemaksu privātajos pensiju fondos maksājumus par maksātāju vai ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksas (attaisnojuma dokumentu oriģinālus uzrāda pēc VED pieprasījuma).

Tātad no minētajām tiesību normas izriet, ka nodokļu maksātājam ir jāpierāda, ka viņam vai viņa ģimenes loceklim taksācijas gadā ir bijuši attaisnotie izdevumi un šie izdevumi ir jāpierāda dokumentāri. Tiesību normās ir noteikts, kādi dokumenti iesniedzami un kādu informāciju jāsatur šiem dokumentiem, lai tos varētu iekļaut gada ienākumu deklarācijā kā taksācijas gadā veikto attaisnoto izdevumu apliecinošus dokumentus.

Pieteicējs nav iesniedzis EKA čekus no SIA "Pērle zobārstniecība" par sniegtajiem zobārstniecības pakalpojumiem un EKA čeku no SIA "Dental.LV" par /pers. B/ sniegtajiem zobārstniecības pakalpojumiem. Pieteicējs ir iesniedzis kvīti pie EKA čekiem Nr.49784, 48597, 49092, 49361, 50955 un 50295 par kopējo summu Ls 640 un kvīti pie EKA čekiem Nr.9250 un Nr.9690 par kopējo summu Ls 45 par /pers. B/ sniegtajiem zobārstniecības pakalpojumiem. Iepriekš minētās kvītis nav pietiekošs un atbilstošs pierādījums par to, ka pieteicējam šie izdevumi radušies. No tiem nav iespējams izsekot ārstniecības pakalpojuma sniegšanas norisei, proti, sniegtajiem pakalpojumiem un samaksas veikšanai.

Nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka Dienestam pašam bija jāiegūst papildus informācija par pieteicēja izdevumiem, jo no normatīvajiem aktiem izriet, ka tieši pašam pieteicējam ir pienākums nodrošināt pierādījumus par izdevumu apmēru.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Dienests pamatoti atteica iekļaut pieteicēja norādītos izdevumus par zobārstniecību attaisnotajos izdevumos un atmaksāt pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli. Tiesa nekonstatē priekšnoteikumus labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 254.pantu un 289.-290.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atmaksāta rezumējošā kārtībā aprēķinātā un 2013.gadā avansa kārtībā samaksātā (ieturētā) iedzīvotāju ienākuma nodokļa starpība Ls 434,25 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Markovs